

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Bohuslava Hnízdila v právní věci žalobce: **J. D.**, zastoupený JUDr. Zdeňkou Doležilkovou, advokátkou se sídlem Přívozká 6, Ostrava – Moravská Ostrava, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 117, Ostrava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 9. 2005, čj. 21538/2005/DSH/Lip/0003, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 3. 2008, čj. 58 Ca 7/2007 - 89,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného (dále též „stěžovatel“) ze dne 29. 9. 2005, čj. 21538/2005/DSH/Lip/0003, bylo ve smyslu § 59 odst. 2 spr. ř. [míněn zákon č. 71/1967 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů; s účinností od 1. 1. 2006 nahrazen zákonem č. 500/2004 Sb., správním řádem, ve znění pozdějších předpisů – pozn. soudu] na základě žalobcova odvolání změněno rozhodnutí Městského úřadu Český Těšín, odboru živnostenského a dopravy ze dne 22. 6. 2005, čj. ŽaD/D/5822/04/Rec, kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu podle § 22 odst. 1 písm. c) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, za což mu byla uložena pokuta ve výši 3500 Kč, vysloven zákaz činnosti řízení motorových vozidel na dobu osmi měsíců od právní moci rozhodnutí a uložena povinnost nahradit náklady řízení.

Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 16. 5. 2006, čj. 58 Ca 42/2005-22, bylo uvedené rozhodnutí žalovaného zrušeno pro vady řízení a věc vrácena žalovanému k dalšímu

řízení. Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 24. 1. 2007, čj. 3 As 60/2006-46, tento rozsudek Krajského soudu v Ostravě zrušil a věc vrátil Krajskému soudu v Ostravě k dalšímu řízení.

Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 18. 10. 2007, čj. 58 Ca 7/2007-62, byla žaloba proti rozhodnutí žalovaného jako nedůvodná zamítnuta.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce prostřednictvím své zástupkyně včasnou kasační stížnost. Jelikož stěžovatel neuhradil při podání kasační stížnosti soudní poplatek, vyzval Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 24. 1. 2008, čj. 58 Ca 7/2007-86, stěžovatele prostřednictvím jeho zástupkyně k tomu, aby ve lhůtě osmi dnů ode dne doručení výzvy uhradil soudní poplatek ve výši 3000 Kč s tím, že v případě, že výzvě nebude vyhověno, soud řízení zastaví. Zástupkyně stěžovatele usnesení převzala dne 29. 1. 2008, soudní poplatek však uhrazen nebyl.

Krajský soud v Ostravě proto usnesením ze dne 5. 3. 2008, čj. 58 Ca7/2007-89, řízení o kasační stížnosti zastavil. V odůvodnění soud uvedl, že podle § 2 odst. 2 zákona ČNR č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), je poplatníkem poplatku za řízení ve věcech správního soudnictví ten, kdo podal kasační stížnost. Podle § 4 odst. 1 písm. d) téhož zákona, jde-li o poplatek za řízení, vzniká poplatková povinnost podáním kasační stížnosti. Podle § 7 odst. 1 věty první citovaného zákona je poplatek splatný vznikem poplatkové povinnosti. Podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určil; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví. Podle § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku zruší soud, který je vydal, je-li poplatek zaplacen ve věcech správního soudnictví dříve, než usnesení nabylo právní moci a v ostatních případech nejpozději do konce lhůty k odvolání proti tomuto usnesení. Nabude-li usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku právní moci, zaniká poplatková povinnost. Soud uvedl, že jelikož stěžovatel nezaplatil soudní poplatek z podané kasační stížnosti, a to ani dodatečně ve lhůtě, kterou mu k tomu soud stanovil, soud řízení zastavil.

Ve včasné kasační stížnosti stěžovatel namítl že nezákonnost usnesení spatřuje v tom, že výzva k zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost byla doručena pouze jeho zástupkyni, a nikoliv též žalobci, přestože to byl on, kdo měl v řízení něco vykonat, tj. zaplatit soudní poplatek. Uvedený postup krajského soudu je v rozporu s § 42 odst. 2 s. ř. s. i s judikaturou Ústavního soudu. Stěžovatel poukázal zejména na nálezy Ústavního soudu ze dne 29. 5. 2003, sp. zn. III. ÚS 715/02, ze dne 16. 6. 2003, sp. zn. IV. ÚS 647/02, a ze dne 11. 3. 2003, sp. zn. 308/01, v nichž Ústavní soud dospěl k závěru, že zastavení řízení poté, co výzvy k zaplacení soudního poplatku ve věci správního soudnictví byla doručena pouze zástupci žalobce a nikoliv též žalobci, představuje porušení práva na spravedlivý proces podle čl. 36 Listiny základních práv a svobod. Stěžovatel podotkl, že uvedené nálezy je třeba aplikovat i na řízení vedené podle soudního řádu správního, neboť § 42 odst. 2 s. ř. s. je obsahově téměř shodný s § 49 odst. 1 o. s. ř. Kromě toho žalobce podotkl, že ani podle soudního řádu správního není možné dodatečné zaplacení soudního poplatku, neboť usnesení o zastavení řízení nabývá právní moci doručením. Zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku na základě výzvy soudu doručené jen zástupci žalobce má tak pro žalobce neodčinitelné důsledky spočívající v zamezení přístupu k soudu. Proto stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 3. 2008, čj. 58 Ca 7/2007, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Vyjádření žalovaného k této kasační stížnosti nebylo podáno.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel v ní namítá důvody podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.; rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Důvod kasační stížnosti je uveden v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., podle něhož lze kasační stížnost podat z důvodu nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo zastavení řízení. Nezákonnost, tedy nesprávné posouzení právní otázky, spočívá v tom, že je na správně zjištěný skutkový stav aplikována nesprávná právní norma, popřípadě je aplikována správná právní norma, která je však nesprávně vyložena.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že soud pochybil, pokud výzvu k zaplacení soudního poplatku doručil pouze jeho zástupkyni, a nikoliv i jemu osobně, neboť se podle jeho přesvědčení jedná o uložení povinnosti „něco osobně vykonat“, a proto se mělo usnesení v souladu s § 42 odst. 2 věta druhá s. ř. s. doručit i jemu. Pokud pak Krajský soud v Ostravě zastavil řízení o kasační stížnosti z důvodu nezaplaceného soudního poplatku, přičemž výzva k jeho zaplacení byla doručována pouze zástupkyni žalobce, jedná se podle stěžovatele o nezákonný postup krajského soudu.

Nejvyšší správní soud především považuje za nutné poukázat na to, že nálezy Ústavního soudu, na něž stěžovatel odkazuje v kasační stížnosti, se vztahovaly k úpravě správního soudnictví před nabytím účinnosti soudního řádu správního, tedy k úpravě, podle níž byl s výjimkou věcí důchodového pojištění soudní přezkum rozhodnutí správních orgánů jednostupňový. Jak uvedl Ústavní soud v usnesení ze dne 28. 1. 2004, sp. zn. II. ÚS 671/02, „*nosným důvodem těchto (např. stěžovatelem citovaných – pozn. Nejvyššího správního soudu) rozhodnutí však nebyl názor Ústavního soudu, že zaplacení soudního poplatku je natolik nezastupitelným úkonem, že by tento úkon mohl podle § 49 odst. 1 o. s. ř. vykonat jen účastník osobně. Nosným důvodem všech těchto vyhovujících nálezů bylo, že proti rozhodnutí o zastavení řízení, které je důsledkem nezaplacení soudního poplatku, nebylo možné v rámci tehdejší úpravy správního soudnictví podat žádný opravný prostředek. Vzhledem ke krátkým lhůtám k podání správní žaloby zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku mělo zpravidla za následek definitivní ztrátu možnosti bránit se proti nezákonným rozhodnutím orgánů veřejné správy.*“

Stěžejním v souzené věci pak je rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2005, čj. 2 Afs 187/2004-69, uvedl, že „*povinnost zaplatit soudní poplatek plyne z procesního postavení účastníka řízení, který činí úkon poplatku podlébající. Zaplacení soudního poplatku ovšem není úkonem, který má osobně vykonat účastník řízení; je-li účastník řízení zastoupen, výzva k zaplacení soudního poplatku se proto doručuje podle § 42 odst. 2 s. ř. s. pouze jeho zástupci. Za stávající úpravy správního soudnictví není tímto postupem omezen přístup k soudu.*“. Na obsáhlé odůvodnění tohoto rozsudku Nejvyšší správní soud pro stručnost odkazuje, neboť se v něm rozšířený senát důsledně vypořádal se všemi pro souzenou věc relevantními skutečnostmi. V první řadě se jednalo o to, že placení soudního poplatku je zastupitelným úkonem a tudíž v případě, kdy je účastník řízení zastoupen, může takový úkon učinit i jeho zástupce. Dále soud v uvedeném rozhodnutí vyložil, že judikaturu vztahující se k doručování výzev k zaplacení soudního poplatku ve správním soudnictví před nabytím účinnosti soudního řádu správního nelze – jak vyplývá i ze shora uvedeného rozhodnutí Ústavního soudu – za současné právní úpravy aplikovat. Nejvyšší správní soud se s tímto právním názorem i nadále ztotožňuje, a shrnuje, že za situace, kdy zaplacení soudního poplatku není nezastupitelným procesním úkonem, stěžovatel byl po celé řízení před soudem zastoupen advokátkou a tato advokátka byla krajským soudem řádně vyzvána k uhrazení soudního poplatku, toto však ve stanovené lhůtě neučinila, postupoval krajský soud v souladu se zákonem, pokud řízení zastavil v souladu s § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích.

Pokud jde o tvrzení stěžovatele, že v případě řízení ve správním soudnictví není možné dodatečně zaplacení soudního poplatku, pak Nejvyšší správní soud odkazuje na svůj rozsudek ze dne 17. 4. 2008, čj. 5 Afs 1/2007-172, podle něhož „účastník zaplatí soudní poplatek dříve, než usnesení (o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku) nabylo právní moci (§ 9 odst. 7 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích), i tehdy, učiní-li tak v den, kdy usnesení nabylo právní moci.“ Nelze se tedy ztotožnit s přesvědčením stěžovatele o tom, že dodatečné zaplacení soudního poplatku ve správním soudnictví není možné.

Ze všech uvedených skutečností vyplývá, že důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. tedy není dán. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl podle § 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s kasační stížností žalobce žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. srpna 2008

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu